

*Regional utveckling
Carina E Åkerberg
Tel. 026-65 02 23*

Movexum - regional inkubatorsverksamhet

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige ska besluta följande.

1. Region Gävleborg köper samtliga aktier i Movexum AB av Gävleborg Business Incubator ideell förening till en summa av 100 000 kr.
2. Köpet ska vara genomfört senast den 30 juni 2016.
3. Investeringsutgiften för aktierna i bolaget finansieras genom att ta rörelsekapitalet i anspråk.

Sammanfattning

Regionstyrelsen gav den 16 juni 2015 Regiondirektören i uppdrag att:

1. Säkerställa basfinansiering för en regional inkubator 2016-2018 gemensamt med övriga regionala intressenter och aktörer.
2. Utarbeta ett förslag till affärsmodell samt se över ägardirektiv och föreslå eventuella förändringar.
3. Förtydliga inkubatorns roll i det regionala innovationssystemet.

I dialog med regionens kommunchefer samt Högskolans rektor tillsatte regiondirektören i december 2015 en arbetsgrupp för att utreda Movexums framtida verksamhet i syfte att få till en effektiv och långsiktigt hållbar regional inkubatorsverksamhet i Gävleborg. Samtliga kommuner erbjöds möjlighet att delta i arbetsgruppen.

Arbetsgruppen har nu lämnat ett förslag som innebär att Region Gävleborg tar över ägandet av Movexum AB från den ideella föreningen Gävleborg Business Incubator. Övertagandet sker genom köp av föreningens totala aktieinnehav för 100 000 kr.

Beslutsunderlag

Ärendet

Bakgrund

Region Gävleborg fick i början av 2015 frågan om fortsatt finansiering av den regionala inkubatorn Movexum. Sedan starten har verksamheten finansierats med regionala utvecklingsmedel anslag 1:1 från Region Gävleborg, kommunala medel samt nationella medel från den aktör som haft ansvar att stötta inkubatorer. Verksamheten har också fått projektstöd från EU:s regionala utvecklingsfond under två perioder. Att bygga en långsiktig och viktig verksamhet med hjälp av projektmedel inget idealt tillstånd om man vill ha kraft och utveckling. Frågan om annan typ av finansiering lyftes därför till Regionstyrelsen den 16 juni 2015.

Utifrån en diskussion med Movexums ledning och ägarföreningens styrelse beslutade Regionstyrelsen att uppdra till regiondirektören att:

1. Säkerställa basfinansiering för en regional inkubator 2016-2018 gemensamt med övriga regionala intressenter och aktörer.
2. Utarbeta ett förslag till affärsmodell samt se över ägardirektiv och föreslå eventuella förändringar.
3. Förtydliga inkubatorns roll i det regionala innovationssystemet.

Genomförande av uppdraget

I dialog med regionens kommunchefer samt Högskolans rektor tillsatte regiondirektören i december 2015 en arbetsgrupp för att utreda Movexums framtida verksamhet i syfte att få till en effektiv och långsiktig hållbar regional inkubatorsverksamhet i Gävleborg. Samtliga kommuner erbjöds möjlighet att delta i arbetsgruppen.

I uppdraget har ingått bland annat översyn av ägandestruktur och affärsmodell, förslag till eventuella förändringar av dessa samt förslag till en långsiktig finansieringslösning av verksamheten.

Återkoppling från arbetsgruppen har getts vid återkommande tillfällen till regiondirektören, kommunchefsgruppen, ägarföreningsstyrelsen samt till bolagets ordförande. Utvecklingsutskott, Regionstyrelse och den kommunala samrådsgruppen har också fått information.

I arbetsgruppen har följande personer ingått;

Nader Ahmadi, Högskolan i Gävle, Ulrika Malmqvist, Sandvikens kommun/Sandbacka Park, Moniqa Klefbom, Hudiksvalls kommun, Tove Elvelid, Gävle kommun, Thomas Norgren/Jan Brandberg, Söderhamns kommun, Mikael Rauden, Region Gävleborg, Mona Dalmats, Region Gävleborg, Carina Åkerberg, Region Gävleborg.

Följande personer har också gett viktiga inspel till gruppens arbete;

- Marie Wall, Nationella inkubatorprogrammet, Vinnova
- Christian Berger, Vd Lead inkubator
- Per-Erik Persson, Norrlandsfonden
- Håkan Kingstedt, ordf. Movexum AB, Leif Svensson, ordf. Gävleborg Business Incubator Ideell förening
- Jan Nylander, konsult

Om Movexum

Verksamheten i Movexum drivs i form av ett bolag, Movexum AB, som i sin tur ägs av en ideell förening, Gävleborg Business Incubator. Syftet med föreningen är att på ett konkret och effektivt sätt skapa affärsutveckling och stödja uppkomsten av nya idéer/ företag från såväl näringsliv, högskola som offentlig sektor. Föreningen är öppen för organisationer, företag, föreningar, offentliga verk och myndigheter som önskar främja föreningens ändamål, bidra till dess utveckling och åtar sig att följa dess stadgar. Verksamheten skall bedrivas utan vinstsyfte

Föreningen har 2016 följande medlemmar; Gävle Kommun, Hofors Kommun, Hudiksvalls kommun/Hudiksvalls Näringsliv AB (HNA), Ljusdals Kommun, Nordanstigs Kommun, Ovanåkers Kommun, Söderhamns Kommun, Ockelbo kommun, Sandvikens Kommun, Fiber Optic Valley, Future Position X, Högskolan i Gävle, Norrlandsfonden och Region Gävleborg.

Föreningens löpande angelägenheter sköts av en av föreningsstämman vald styrelse. Föreningens operativa verksamhet sköts av ett helägt dotterbolag, Movexum AB, som styrs av ägarföreningen genom ägardirektiv. Ägarstyrelsen fungerar som valberedning för bolagsstyrelsen. Föreningen äger samtliga aktier i bolaget. Bolagets styrelse skall fastställa affärsidé och affärsplan för bolagets verksamhet. Affärsplanen fastställs årligen och skall översiktligt beskrivna planerade aktiviteter samt mätbara verksamhetsmål på kort och lång sikt (1 – 3 år).

Movexum följer en väl beprövad arbetsprocess i sin verksamhet. En process som man under senare år vidare utvecklat ytterligare med något som man kallar BoostChamber; en Lean startup process för att snabbare och effektivare kunna leverera affärsnytta för inkubatorsbolagen.

Till Movexum antas en Person, aktiebolag eller annan bolagsform med idé/innovation som har:

- produkt eller tjänst som är skalbar
- hög innovativ höjd
- hög tillväxtpotential
- en angagerad och driven entreprenör

En inkubatorsprocess pågår i 1-3 år. Beroende på var i processen man söker in. De allra flesta idéer och innovatörer kommer in via Idéscouting och Boostchamber i dag men det finns också exempel på redan etablerade bolag som klivit in i den sk. Business Accelerator fasen. För att gå vidare genom de olika faserna så ställs specifika krav på vad som behöver vara uppnått.

Verksamheten har sedan starten 2007 bedrivits dels med medel från kommunerna och andra organisationer/partners dels med projektmedel, huvudsakligen från Europeiska Regionalfonden (strukturfonder) och Regionala tillväxtmedel (1:1) från Region Gävleborg. En sådan finansieringslösning, som ofta följer 3-åriga projektperioder, försvårar långsiktiga satsningar och skapar osäkerhet som kan göra det svårt att behålla kompetenta medarbetare. Målet är att säkra en mer långsiktig finansiering av verksamheten.

Arbetsgruppens slutsatser

Arbetsgruppen är överens om att det behövs ett mer tydligt ägande och styrning av verksamheten.

En långsiktig finansiering av verksamheten behövs för att skapa stabilitet och utvecklingskraft.

Målen för verksamheten behöver konkretiseras. Likaså de kortsiktiga och långsiktiga effekterna.

Inflödet av idéer till inkubatorn behöver öka för att få en kritisk massa att arbeta med. Det kan göras genom att tydliggöra inkubatorns roll i innovationssystemet och stärka kopplingen till andra innovationsaktörer i regionen som t ex klusterorganisationer, innovationsmiljöer/Science Parks, företag, Högskolan i Gävle, forskningsinstitut samt offentlig sektor. Insatser för detta behöver tas fram.

Pågående arbete i Katalysatorprojektet med att hitta en gemensam metod och arbetssätt, Lean startup, att utgå ifrån kan växlas upp till fler aktörer.

Inkubatorn måste få en högre höjd. Riktas in på spets. Verksamheten behöver vara attraktiv inte bara ur ett regionalt perspektiv utan också ur ett nationellt och internationellt perspektiv.

Inkubatorns inriktning bör också tydligare kopplas till de regionala fokusområdena. Att hitta de regionala fokusområdena ligger utanför arbetsgruppens uppdrag men förslag finns i gruppen.

Under 2016 påbörjas arbetet med en regional forsknings och innovationsstrategi för smart specialisering (RIS3) där kommer näringsliv, akademi, offentlighet och civilsamhället i en bred process att arbeta fram de områden med internationell lyskraft som regionen behöver satsa på.

Det är dock viktigt att behålla en viss bredd då vi i dag inte kan veta områden för framtidens innovationer. Att på något sätt systematsikt ompröva besluten i återkommande intervaller är viktigt.

Inkubatorn bör också ha ett inkluderande förhållningssätt när det gäller att attrahera målgrupper av innovatörer och idégivare som normalt inte fångas upp av inkubatorn. Ett relevant språkbruk och särskilda insatser riktade till vissa målgrupper kan vara några verktyg att använda. Inkubatorn behöver ta fram en plan för detta.

Vidare tycker arbetsgruppen att det är viktigt att inkubatorn fokuserar på kärnverksamheten, att bedriva en inkubatorsprocess. Projekt får endast förekomma om det stärker kärnverksamheten.

Den lokala närvaron är viktig även om vi pratar om en regionalt sammanhållen kraft. Den lokala närvaron kan med fördel kopplas till befintliga innovationsmiljöer och också vara tydligt kopplade till regionala profilområden.

Uppkopplingen mot det finansiella systemet behöver stärkas.

Arbetsgruppens förslag

Ombilda ägandet så att Movexum får en ägare, Region Gävleborg. Därigenom utser och entledigar Region Gävleborg styrelsen i bolaget samt tillvaratar även icke medfinansierande kommuners intresse.

Medskapandet i verksamheten och medfinansieringen från andra aktörer i regionen är viktigt och önskvärd även framåt. I den modell som föreslås ges det genom medfinansiering en plats i verksamhetens valberedning, dvs. en medfinansiär har rätt att nominera en styrelseledamot och delta i valberedningens arbete med övriga ledamöter. Därigenom sker ägarens inflytande en gång per år, på bolagsstämman.

Region Gävleborg, som ägare och störste finansiär, har rätt att nominera två ledamöter varav den ena ska utses till styrelsens ordförande, i samråd med övriga parter i valberedningen. Movexum får därmed en ägare, en styrelse där ledamöterna sitter på mandat av en finansiär och med en struktur som blir ren, operativ, förankrad, engagerande och tydlig.

Medfinansieringen upprättas genom särskilda medfinansieringsavtal och kan ske på fler nivåer. En grundnivå där man har rätt att nominera en styrelseledamot och delta i valberedningens arbete med övriga ledamöter samt en lite högre där man via medfinansieringen också får möjlighet att ha en person på plats i sin lokala innovationsmiljö. På så sätt förstärks också den lokala närvaron av inkubatorsverksamheten.

Ytterligare medfinansiering och engagemang i verksamheten ska möjliggöras genom särskilda intressentavtal och partneravtal.

Nya ägardirektiv för bolaget ska tas fram i samråd med medfinansiärerna.

Beslut om finansieringen av verksamheten bör vara långsiktig och sträckas sig från 2017-2020.

Kostnader och finansiering

Investeringsutgiften för aktierna i bolaget finansieras genom att ta rörelsekapitalet i anspråk.

Svante Lönnbark
Regiondirektör

Carina Åkerberg
Strateg Regionstaben